

Posudek diplomové práce Evy Burgerové Tvůrčí psaní v hodinách komunikační a slohové výchovy na střední odborné škole

Autorka si v předložené diplomové práci stanovila cíl ověřit, nakolik je didakticky účinná metoda tvůrčího psaní v hodinách českého jazyka a literatury na středních odborných školách. Důležitým teoretickým východiskem její práce je studie Z. Fišera Malá učebnice technik tvůrčího psaní, opírá se však také o práce M. Čechové, S. Štěpáníka, S. Schneiderové aj.

Práce je rozdělena do tří základních kapitol, má přehlednou a jasnou kompozici. V úvodních kapitolách autorka podrobně vymezuje otázky tvůrčího psaní a jeho místa v komunikační a slohové výuce. Přináší charakteristiku tvůrčího psaní podle oboru využití (v psychoanalýze a psychoterapii, v mimoškolní výchově, v kurzech tvůrčího psaní, v překladatelství, manažerství a poradenství). Zabývá se třemi dimenzemi tvůrčího psaní (rozvoj schopnosti psát, rozvoj specifických textových dovedností, seberozvoj).

Jádro práce představuje kapitola Praktická část. V ní autorka předkládá cíle a výsledky svého vlastního zkoumání. Výzkum proběhl na třech odborných školách v Jihočeském kraji, vždy u žáků 3. ročníku. Diplomantka zjišťovala, nakolik si žáci poradili s úkolem uplatnit ve svém vlastním písemném projevu metodu spojení zdánlivě nespojitelného. Autorka sleduje, nakolik se projevuje rozdíl ve výběru a zpracování témat, sleduje rozdíly mezi žáky obchodní akademie a mezi žáky střední průmyslové školy. Vychází z nástroje definovaného jako Povídkář (autorem je René Nekula), on-line nástroje, který je bezplatně dostupný na internetu. Jedná se o velmi intuitivní nástroj pro tvůrčí psaní, který pomáhá inspirovat. Samotný vzorek sledovaných žáků tvořilo 56 studentů ze tří různých typů středních škol (byl náhodně tvořen 28 chlapci a 28 dívkami).

Velmi zajímavou část práce představuje kapitola 2.4 (Interpretace výsledků výzkumu). Diplomantka představuje výběr tématu obecně, dále se zaměřuje na výběr tématu podle typu školy a dále zkoumá také vliv pohlaví na výběr tématu. Oceňuje podrobnou analýzu témat a jejich užití v žákovských pracích. Autorka v závěrech této části práce shrnuje individualitu prací, všichni žáci sice vždy nedokázali funkčně propojit čtyři dané determinanty příběhu, přesto jejich práce hodnotí diplomantka jako zdařilé a neotřelé, v textech jsou zastoupeny metafory, přirovnání, personifikace. V kapitole 3 autorka představuje návrhy aktivit tvůrčího psaní, které lze podle jejího názoru dobře a funkčně uplatnit v hodinách slohové a komunikační výchovy, jako např.: Příběh vlastního jména, Psaní poslepu, Psaní na přírodní předmět o něm samém (technika textově-výtvarného clusteringu), Vytváření aforismů, Ikonický název, Viděno oknem atd.

Předložená diplomová práce je zcela původní a velmi originální. Přináší mnoho podnětů a námětů pro využití v didaktické aplikaci. Vychází mj. z té části RVP, v níž se akcentuje rozvoj kreativity (podkapitola Učit se být, jež se zaměřuje na osobní rozvoj, sebepoznání, porozumění své vlastní osobnosti atd.)

Autorka prokázala velmi dobrou schopnost pracovat s odbornou literaturou.

Jen ojediněle se v textu práce vyskytují méně obratné stylizace. Jako příklad uvádím str. 3: „*Poslední částí práce je soubor aktivit zaměřených na tvůrčí psaní, jež je rozdělen do dvou podkapitol. První podkapitola seznamuje s aktivitami tvůrčího psaní inspirované jinými autory. Aktivity jsou shromážděné z několika příruček a vybrané ty nejzajímavější do slohové výchovy českého jazyka. Protkány jsou vlastními poznatky a příklady.*“

Tyto dílčí nepřesnosti ale nesnižují velmi dobrou úroveň práce. Cíl, jež si autorka stanovila, byl podle mého názoru beze zbytku splněn.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem navrhuji diplomovou práci k obhajobě a doporučuji hodnocení **výborně**.

V Plzni 22. 5. 2023

PhDr. Jana Vaňková, oponentka

Souhlasí s originálem
Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta pedagogická
katedra českého jazyka a literatury
J. Vaňková